

Tidligere eksamensoppgaver om semantikk

Leksikal semantikk / relasjoner (høsten 2017)

- 1) Forklar forskjellen mellom homonymi og polysemi. Gi eksempler på begge.

Homonymi: urelaterte betydninger som skrives eller uttales likt, f.eks. engelske “not” og “knot”, “lap” (runde i løp) og “lap” (kroppsdel)

Polysemi: flere betydninger, men betydningene er relaterte (konseptuelt eller historisk), f.eks. alle betydninger av et ord som listet i en ordbok – “hook noun. 1. a piece of material, usually metal, curved or bent and used to suspend, catch, hold or pull something. 2. short for fish-hook. 3. a trap or snare 4. a sharply curved spit of land, 5. Boxing a short swinging blow delivered from the side with the elbow bent. . . . etc”

- 2) Forklar og gi eksempler på relasjonen hyponymi.

Hyponymi: inkluderingsrelasjon. Et hyponym inkluderer betydningen til et mer generelt ord. F.eks. hund, katt er hyponymer av dyr, spurv er et hyponym av fugl.

- 3) Forklar og gi eksempler på relasjonen meronymi.

Meronymi: relasjon mellom del og helhet. "X er del av Y", "Y har X". F.eks. "et omslag er del av en bok", "en bok har et omslag".

Leksikal semantikk (våren 2017)

Hvilken semantisk relasjon har følgende ordpar? Velg ett alternativ for hvert ordpar.

	Homonymi	Synonymi	Antonymi	Hyponymi	Meronymi
sykkel – hjul					X
blå – brun			X		
rask – hurtig		X			
levende – død			X		
dyr – hund				X	

Semantiske roller (våren 2016)

- 1) Forklar kort hva en semantisk rolle er, og hvordan vi bruker semantiske roller til å analysere setninger.

Semantiske roller beskriver de ulike rollene deltagerne i handlingen som beskrives av hovedverbet innehar. Det er i hovedsak verbets argumenter (substantivfraser) som analyseres og tildeles en rolle, og dette gjøres på konstituentnivå.

- 2) Analyser setningen "Den søte babyen kaster grøt" ved hjelp av semantiske roller. Beskriv de forskjellige rollene du har tilordnet.

Den søte babyen – AGENT (AGENS)

grøt – THEME (TEMA)

AGENT-rollen brukes for å beskrive deltageren som utfører handlingen beskrevet av verbet med viten og vilje. THEME-rollen brukes for å beskrive deltageren som påvirkes av handlingen og som forflyttes som følge av at handlingen finner sted.

Leksikalske relasjoner (høsten 2019)

Hvilken semantisk relasjon har følgende ordpar? Velg ett alternativ for hvert ordpar.

	Synonymi	Antonymi	Hyponymi	Hypernyymi	Meronymi	Homonymi
sykkel – terrengsykkel				X		
bryter (idrettsutøver) – bryter (lysbryter)						X
medlem – forening					X	
gammel – ung		X				
far – mann			X			

Semantiske roller (høsten 2017)

Gitt følgende setninger:

“**Markus** ryddet **lekene**. Plutselig, kastet Nora **brannbilen** på ham og skadet ham. **Edna** så hva som skjedde. Hun ropte på mor som måtte komme og rensse såret med **et antibakterielt middel**.”

Angi de semantiske rollene for ordene i tabellen under. Velg ett alternativ for hvert tilfelle.

	INSTRUMENT	BENEFICIARY	PATEINT (PATIENS)	EXPERIENCER	THEME (TEMA)	AGENT (AGENS)
Edna				X		
Markus						X
lekene			X			
et antibakterielt middel	X					
brannbilen					X	

Semantiske roller (høsten 2019)

Angi de semantiske rollene for de *uthevede ordene* i tabellen under. Velg ett alternativ for hvert tilfelle.

	INSTRUMENT	SOURCE	AGENT (AGENS)	EXPERIENCER	THEME (TEMA)	GOAL
<i>Nissen</i> rører i grøten.			X			
Nissen rører med <i>sleiva</i> .	X					
<i>Barnet</i> lukter julegrøten.				X		
Nissen reiser fra <i>Nordpolen</i> .		X				
<i>Grøten</i> er på låven.					X	